

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 811/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

454/2009. (XII. 9.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **budapesti** panaszos¹ 2009. szeptember 8-án előterjesztett **panaszára indult eljárásban** a 2009. december 9-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén **született állásfoglalását**

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2009. szeptember 5-én a délutáni órákban a Budapesten, az V. kerület Károly körúton közlekedett gyalogosan, amikor a rendőrsorfalhoz ért. Közvetlen közlekedéstől őt egy rendőrnő lekamerázta, ekkor a panaszos maga elé emelte a kezét. Ezt követően a rendőrnő meglökte és megpróbálta elgáncsolni. Több rendőr is érkezett, földre vitték, megbilincseltek, előállították és csak 23 óra 30 perckor, meghallgatása nélkül szabadították.

I.

A panaszos 2009. szeptember 5-én 16 óra körüli időben a Budapesten, az V. kerület Károly körúton közlekedett gyalogosan a Deák tértől az Astoria irányába. Látta, hogy az úton sok rendőr van, majd a rendőr sorfal miatt nem tudott tovább haladni. Azt tapasztalta a panaszos, hogy a sorfállal szemben álló polgárokat egy rendőrnő videó-kamerával felveszi. Ekkor – hogy ezt elkerülje – védekezésül felemelte a kezét és azt a

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

kamera és a saját arca közé helyezte. A rendőrő emiatt meglökte és megpróbálta elgáncsolni a panaszost. Ezzel egy időben – bár a közelben állók próbáltak segíteni a panaszosnak – 6-8 „állig felfegyverzett rendőr támadt rá”, a földre vitték és kezeit hátra bilincseltek. Ezt követően kb. negyed órát varakoztatták a nyílt utcán hátra bilincselve kézzel.

A panaszost a BRFK. V. Kerületi Rendőrkapitányságra, majd a BRFK Gyorskocsi utcai objektumába szállították.

A Gyorskocsi utcában orvosi vizsgálaton esett át, majd – más egyéb intézkedés híján – 23 óra 30 perc körül szabadon engedték, amellyel egy időben egy idézést adtak át neki, mely a Fővárosi Nyomozóügyészség Belgrád rakparti épületébe szült. A panaszos ebből tudta meg, hogy hivatalos személy elleni erőszak ügyében kívánják meghallgatni, előállítása előtt ugyanis vele nem közölték az intézkedés és a fogva tartás indokát.

A panaszos az általa leírt rendőri eljárást emberi és alkotmányos jogai – szabad mozgáshoz való jog, személyes szabadsághoz való jog – durva megsértésének tartja. Kérte a Testületet panaszának kivizsgálására és a rendőrségi videó-felvétel beszerzésére.

II.

A Testület az ügy kivizsgálása érdekében bekérte a rendőrségi iratokat, kiegészítő jelentéseket, az esetről készült videó-felvételt, valamint tájékozódott a rendőrség honlapján, hogy a megjelölt napon milyen rendezvények kerültek megrendezésre a fővárosban, illetve, hogy azzal összefüggésben a rendőrség milyen intézkedéseket rendelt el.

1) A BRFK. Kommunikációs Osztálya a rendőrség hivatalos honlapján 2009. szeptember 5-én 10 óra 30 perckor közleményt jelentetett meg (http://www.police.hu/friss/BRF-20090831_23.html?query=Sziv%C3%A1rv%C3%A1ny), amely szerint aznap a Szivárvány Misszió Alapítvány által bejelentett és a Budapesti Rendőr-főkapitányság által tudomásul vett – a gyülekezési törvény hatálya alá tartozó – demonstrációra kerül sor a fővárosban. A közlemény szerint a vonulások rendezvény a Budapest, XIV. kerület Andrásy úton halad az V. kerület Erzsébet térre.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság egyúttal felhívta a fővárosban lakók figyelmét az aznapi jelentős forgalomkorlátozási intézkedésekre is.

2) A rendezvény miatt Budapest Rendőrfőkapitánya a 01000/46739/2009. ált. számú egyedi utasításával fokozott ellenőrzést rendelt el 2009. szeptember 5-én 6 órától 2009. szeptember 6-án 6 óráig Budapest V., VI., VIII. és XIV. kerület teljes területére.

Az utasítás szerint a végrehajtásba beosztott rendőri állomány feladata a rendezvényekre érkezők és a helyszínen tartózkodók figyelemmel kísérése, az

esetleges jogsértések kialakulásának megakadályozása, és annak keretében szűrőpróbaszerű igazoltatások, ruházat- és csomagátvizsgálások végrehajtása volt. A központi biztosításba beosztott egyenruhás rendőri állomány feladata pedig az volt, hogy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13. §-a alapján, illetve kérésre közreműködjön az esetlegesen megbomlott rend helyreállításában, és a szükséges intézkedések végrehajtása jogsértések esetén.

Az egyedi utasítás indoklásában foglaltak szerint a megjelölt területekre és napokra vonatkozóan bejelentett rendezvényre jelentős számú ember megjelenését prognosztizálták, illetve a rendezvények miatt ellentétes érzelmű, illetve nézeteket valló csoportok megjelenését is valószínűsítették. A rendezvényekkel érintett helyszíneken ezért indokolt a személy- és gépjárműforgalom fokozott ellenőrzése a demonstratív tömegrendezvények biztosítása és a gyülekezési jogokkal élők biztonságának garantálása érdekében.

3) A BRFK Kommunikációs Osztálya 2009. szeptember 4-én, 13 óra 49 perckor a rendőrség honlapján közleményt adott ki arról, hogy Budapest Rendőrfőkapitánya az Rtv. 30. §-a alapján fokozott ellenőrzést rendelt el a megjelölt időszakra és a megjelölt kerületek teljes területére, amelynek „célja a közbiztonságot veszélyeztető cselekmények, események megelőzése, megakadályozása. Az ellenőrzés keretében a rendőrség személyeket igazoltathat, ruházatukat, járműüket átvizsgálhatja, a közbiztonságra veszélyt jelentő eszközöket, anyagokat lefoglalhatja, illetve azoknak a rendezvény, esemény helyszínére történő bevitelét megtilthatja.” A közleményben szerepel továbbá, hogy a „fokozott ellenőrzés bevezetésével lehetőség nyílik arra, hogy a gyanús, feltehetően bűncselekményt vagy szabálysértést elkövetni szándékozó személyeket a rendőrség intézkedés alá vonjon. A BRFK mindent megtesz annak érdekében, hogy a fokozott ellenőrzés a békésen demonstrálókat és az állampolgárokat ne zavarja, célja kizárólag a jogsértő cselekmények megelőzése, illetve megakadályozása.” (http://www.police.hu/friss/BRF-20090904_25.html?query=fokozott)

4) 2009. szeptember 5-én 00.00 órától 24.00 óráig a Budapest Rendőrfőkapitányának 01000/45409/2009. számú személy- és létesítménybiztosítási intézkedése – amelyet mellékelten megküldött a Testület részére – volt hatályban, mely területlezárást tartalmazott.

Ezen a napon a Szivárvány Misszió Alapítvány Budapesten a Felvonulási tér – Dózsa György út – Andrassy út – Erzsébet tér útvonalon tartotta meg a Meleg Méltóság Menete elnevezésű vonulós rendezvényét. Ezzel kapcsolatban – többek között – Budapesten, az V. kerület Erzsébet tér körben történő lezárására, valamint kordonozására is sor került.

Az intézkedés indoklásában szerepel, hogy a rendezvényen több külföldi állam nagykövete jelezte részvételi szándékát, így elengedhetetlenül szükséges volt a rendezvény zavartalan lebonyolításának biztosítása. A védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről szóló 160/1996. (XI. 5.) Korm. rendeletben foglaltak

maradéktalan végrehajtása érdekében, rendőrszakmai szempontokra figyelemmel volt szükséges az intézkedés kiadása, az indokolás szerint.

Az intézkedés során a rendőrség biztosította a lezárt területre való be- és kijutást az ott lakóknak, a nyilvános és közforgalmú intézményeket, a kereskedelmi és vendéglátóhelyeket látogatóknak, illetve azok alkalmazottainak. A területlezáras alkalmával a be- és kilépésre a rendőrség ellenőrző - áteresztő pontokat létesített, melynek során technikai ellenőrzést alkalmazott. Az intézkedés tartalmazza továbbá a vonatkozó jogszabályhelyeket, így a területlezárást szabályozó Rtv. 46. §-t.

5) A 2009. szeptember 5-én kelt, elfogás végrehajtásáról és kényszerítőeszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint, rendezvény biztosítása során 16 óra körüli időben a Deák térnél felállított kordonnál a rendezvényt megzavarni akaró csoportosulás oszlatásának elrendelésére került sor. Ennek során, az úttesten tartózkodó személyeket többször felszólították a távozásra, melynek nem mindenki tett eleget. Ekkor a rendőrök azt a feladatot kapták, hogy az úttesten szabálytalanul tartózkodó személyeket vonják intézkedés alá. A feladat végrehajtása során, a Károly körúton a Bárczy utca kereszteződésétől az Astoria irányába egy soros sorfalat alkotva szólították fel az úttesten tartózkodókat, hogy a közúti forgalmat ne zavarják, menjenek fel a járdára.

A sorfalban álló rendőr azt tapasztalta, hogy egy rendőr törzsőrmester nőt, aki kézi digitális videó-kamerával rögzítette az eseményeket egy hölgy jobb kézzel megütött úgy, hogy a rendőrnő kamerát tartó kezét érte az ütés, majd hátat fordítva elindult a tömeg irányába. Ekkor a rendőrök utána mentek és mivel ellenszegült, testi kényszert alkalmazva, kezeit hátracsavarva 16 óra 32 perckor megbilincselte. A rendőr ekkor közölte panaszossal, hogy az általa hivatalos személy elleni erőszak bűncselekmény elkövetése miatt előállítja a BRFK. V. Kerületi Rendőrkapitányságra, amit panaszos tudomásul vett.

Az intézkedő rendőr közölte a panaszossal, hogy hivatalos személy elleni erőszak bűncselekmény miatt előállítják a BRFK V. Kerületi Rendőrkapitányságára, amit a panaszos megértett, tudomásul vett.

Ezt követően a rendőr a panaszost – az előállítás előtt – jogaira vonatkozóan is tájékoztatta, amit szintén megértett és tudomásul vett.

A sértett rendőrnő elmondta, hogy a panaszos ütése a jobb kézfejét és a kezében lévő kamerát érte, de látható sérülése nem keletkezett.

6) A Budapesten, 2009. október 16-án kelt jelentés kiegészítés tartalmazza – a fentiekkel egyezően és azon túlmenően – azt, hogy az intézkedő rendőrök a helyszínen kérték a Kísérő 600-as tagállomást, melynek megérkezéséig várni kellett.

7) A BRFK hivatalvezetőjének 2009. október 26-án kelt összefoglaló jelentése szerint előállító gépjármű helyszínre érkezése után a panaszost a BRFK V. Kerületi Rendőrkapitányságra, majd onnan a Gyorskocsi utcai objektumba szállították, ahol 20

órákor orvosi vizsgálatnak vetették alá, majd 20 óra 40 perckor az előállító helyiségbe helyezték. A panaszost 2009. szeptember 5-én 23 óra 30 perckor engedték szabadon, úgy, hogy kihallgatása nem történt meg.

A panaszos részére szabadulásakor a BRFK Bűnügyi Szervek Gazdaságvédelmi Főosztály munkatársai a vezető helyettes ügyész szóbeli kérése alapján idézést adtak át, mely a budapesti Nyomozó Ügyészségen történő meghallgatására szólt.

Az összefoglaló jelentés megállapítása szerint – az intézkedő rendőrök jelentései alapján – a panaszossal a rendőrök közölték az előállítás okát, melyről igazolást is átadtak részére.

A panaszost a rendelkezésre álló nyilatkozat szerint a rendőrök panaszjogáról tájékoztatták, melyet aláírásával igazolt.

8) Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos előállítása 2009. szeptember 5-én 16 óra 20 perctől 23 óra 30 percig tartott. Az igazoláson úgy nyilatkozott a panaszos, hogy neki az előállítás időtartama alatt sérülése és panasza nem keletkezett. Az igazoláson szerepel a panaszjogról történő tájékoztatás.

III.

A rendelkezésre álló adatok alapján a Testület az alábbiakat állapította meg.

1) A Testület, a vizsgált időpontban és helyszínen megjelenő rendőri jelenléttel és a rendőri sorfállal történő útlezárással – s ezáltal a továbbhaladás megakadályozásával – összefüggésben, az alábbi álláspontra jutott.

Ezzel összefüggésben a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a sérelmezett időpontban Budapesten az V. kerület teljes területére fokozott ellenőrzés volt elrendelve, valamint személy- és létesítménybiztosítási intézkedés keretében területlezáras volt hatályban.

a) Az Rtv. 30. § (3) a rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 39. §-a értelmében „a fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják”.

A jogszabályi háttér – ahogyan arra a Testület korábbi állásfoglalásaiban is utalt – meglehetősen tág teret biztosít a fokozott ellenőrzések alkalmával foganasítható rendőri intézkedéseknek. Ennek keretében az állomány tagjainak nem kell olyan mértékig mérlegelniük az intézkedés (például igazoltatás, átvizsgálás) konkrét okainak meglétét, mint egy „általános” rendőri intézkedés során, mert a fokozott ellenőrzés egyfajta „mögöttes felhatalmazást” jelent. Ez a felhatalmazás ugyanakkor nem korlátlan. Vizsgálható egyfelől az, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelése indokolt volt-e, másfelől az is, hogy a fokozott ellenőrzés keretében foganasított konkrét intézkedés nem volt-e egyértelműen indokolatlan a fokozott ellenőrzés céljainak fényében.

Annak megítélése kapcsán, hogy a rendőrség a fokozott ellenőrzés elrendelésének lehetőségével az említett napon indokoltan élt-e, a Testület jelentőséget tulajdonított a közelmúlt rendezvényekkel összefüggő tapasztalatainak. Ebből kiindulva, tekintettel a rendezvények és várhatóan a résztvevők igen nagy számára, alappal lehetett számítani a demonstráció helyszínén, illetve azok közelében rendbontók megjelenésére, a közrendet és köznyugalmat megzavaró eseményekre. Ezért a Testület megítélése szerint a rendezvények helyszínéhez közeli területekre nézve a rendőrség indokoltan rendelt el fokozott ellenőrzést.

b) Az Rtv. 46. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség, illetve a rendőr a védett személy [1. § (2) bek. g) pont] biztonsága érdekében a 13. és a 30. §-ban meghatározottakon túlmenően útvonalat, közterületet a forgalom elől elzárhat, a forgalmat korlátozhatja; nyilvános és közforgalmú intézmények működését korlátozhatja; magánlakásba - külön írásos utasítás birtokában - ellenőrzés, a helyszín megfigyelése és biztosítása céljából beléphet, és ott tartózkodhat; területet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen vagy onnan távozzék, illetőleg az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti.

Az Rtv. 101. §-ának (1) bekezdés g) pontja szerint a kormány felhatalmazást kapott arra, hogy meghatározza a megelőző-védelemmel, személybiztosítással és objektumvédelemmel kapcsolatos szabályokat. Ezen rendelkezés alapján megszületett a védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről szóló 160/1996. (XI. 5.) Korm. rendelet. Ezen rendelet 1. §-a (1) bekezdésének b) szerint a Magyarországon tartózkodó nemzetközileg védett személy, valamint viszonzóság alapján más külföldi személy magyarországi tartózkodása alatti védelmét a rendelet szerint kell megszervezni és végrehajtani.

A rendelet hivatkozik a nemzetközileg védett személyek, köztük a diplomáciai képviselők ellen elkövetett bűncselekmények megelőzéséről és megbüntetéséről szóló, New Yorkban, az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXVIII. ülészakán, az 1973. évi december hó 14. napján elfogadott egyezmény kihirdetéséről szóló 1977. évi 22. törvényrendelet 1. cikk 1. pontjára, amely tartalmazza a nemzetközileg védett személy meghatározását. Ezen pont b) alpontja szerint, az állam bármely képviselője, vagy tisztségviselője, valamely nemzetközi kormányközi szervezet tisztségviselője, vagy

megbízottja, aki abban az időben és azon a helyen, ahol a bűncselekményt ellene, hivatalos helyisége, magánlakása, vagy szállítási eszközei ellen elkövetik, a személye, a szabadsága, vagy a méltósága ellen irányuló bármilyen támadással szemben, a nemzetközi jog alapján különleges védelemre jogosult; ugyanez vonatkozik a fenti személyek háztartásában élő családtagokra is.

Az intézkedésben szerepel, hogy több nagykövet jelezte részvételi szándékát a Meleg Méltóság Menete elnevezésű vonulós rendezvényen, ezért vált szükségessé 160/1996. (XI. 5.) Korm. rendeletben foglaltak maradéktalan végrehajtása és az Rtv. 46. §-a szerinti területlezárások.

A Testület álláspontja szerint a panaszosnak valóban érintette az Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 58. §-ának (1) bekezdésében biztosított szabad mozgáshoz való joga, azonban – figyelemmel a fokozott ellenőrzés és a személy- és létesítménybiztosítási intézkedés elrendelésére – alapjogának korlátozása jogszerűen történt.

2) A panaszost 2009. szeptember 5-én 16 óra 30 perckor, Budapesten, az V. kerület Károly körúton egyéb rendezvény biztosítása érdekében történt területzárás során az Rtv. 33. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján – szándékos bűncselekmény elkövetésén történő tettenérés miatt – elfogták és előállították, mert a tömeget kamerázó rendőrnő kamerát tartó kezére ütött, majd megpróbált elmenekülni.

A rendőrség testi kényszert alkalmazva a panaszost az Rtv. 48. §-ának b), c) és d) pontjára hivatkozással megbilincselte. Ezen törvényhely rögzíti tehát, hogy a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására, ellenszegülésének megtörésére.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 60. §-a (1) bekezdésének b) pontja, illetve a (6) bekezdés a) pontja figyelembe vételével hátra helyzetben megbilincseltek az intézkedő rendőrök. Ezen törvényhely szerint bilincs alkalmazása különösen indokolt – többek között – azzal szemben, aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja. Ugyanezen jogszabályhely (6) bekezdésének a) pontja szerint pedig a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg, így a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadásától, illetve szökéstől.

Figyelemmel arra, hogy bár a panaszos az általa végrehajtott mozdulatot – kezét az arca és a kamera közé emelte, tiltakozva a jogszerűtlen képfelvétel készítése miatt – csupán egy kézfelemelésnek tüntette fel panaszában, az esetről készült videófelvételtől kétséget kizáróan megállapítható, hogy a kamerát, vagy a kamerát tartó rendőr kezét ütötte meg. Ez a cselekmény alkalmas a rendőr személye elleni támadás megállapítására.

A Testület megállapítja, hogy testi kényszerrel történő elfogás, a kényszerítőeszköz alkalmazás, illetve az előállítás jogszerű és arányos rendőri intézkedés volt a panaszossal szemben.

3) A panaszos állítása szerint cselekedetét az váltotta ki, hogy másokról és róla is jogellenesen készített képfelvételt a sértett rendőrnrő.

Az Rtv. 42. § szabályozza a kép-, hang-, illetve kép- és hangfelvétel készítésének szabályait. A rendrség a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés lényeges körülményeiről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt készíthet a törvényben rögzített garanciális szabályok maradéktalan betartása mellett.

A Testület megállapítja, hogy a rendrség a kép- és hangfelvételeket jelen esetben jogszabályi felhatalmazással jogszerűen készítette.

4) A panaszos sérelmezte, hogy kb. negyed órát váraoztatták a nyílt utcán hátrabilincsel kézzel.

Figyelemmel arra, hogy több ezer fős rendezvény biztosítását végezte az adott időpontban a rendrség, bár az intézkedést fogatosító rendőrök jelezték és kérték a panaszos szállítását, azonban az erre kijelölt gépjárműre, mintegy 15 percet várni kellett.

A Testület megítélése szerint ez a 15 perc nem jelent olyan aránytalan terhet, amelyet a panaszos, mint cselekményének következményét ne tudta volna elviselni, így e tekintetben az alapjogi jogkorlátozás jogszerű volt.

5) A panaszos előállításának időtartamával kapcsolatosan a Testület az alábbi álláspontra jutott .

A rendelkezésre álló információk alapján a fenti időpontokat értékelésével, megállapítható, hogy kb. 16 óra 50 perckor a panaszost a helyszínről elszállították a Budapest, V. kerület Szalay utcai rendőrkapitányságra, ahová a zárásokat is figyelembe véve kb. 17 óra 15 perckor érkezhetett meg az előállító gépjármű. Ezután a következő megbízható időpont 20 óra, amikor a Budapest, II. kerület Gyorskocsi utcában a panaszos orvosi vizsgálaton vett részt, majd 20 óra 40 perc, amikor az előállító helyiségbe került, végül pedig 23 óra 30 perc, a szabadítás időpontja.

Ebből az következik, hogy 17 óra 15 perctől 20 óráig, illetve 20 óra 40 perctől 23 óra 30 percig a panaszossal szemben intézkedésre nem került sor, kihallgatása nem történt meg, ezért fogva tartása indokolatlan volt a fenti időintervallumokban.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése ugyan felhatalmazást nyújt arra, hogy a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot legfeljebb 8 órán át korlátozza, amely indokolt esetben – amennyiben az előállítás célja nem valósult meg – egy alkalommal, négy órával meghosszabbítható. A törvényhely azonban előírja azt is, hogy ez a korlátozás elsősorban csak a szükséges ideig tarthat. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Testület által a rendőrségnek feltett kérdések és az azokra adott válaszok, valamint a panasz kapcsán kért és megküldött iratanyag alapján nem merült fel olyan ok, vagy indok a rendőrség részéről, amely az előállítás ilyen mértékű időtartamát indokolta volna.

Testület elfogadhatatlannak tartja azt a rendőrségi gyakorlatot, hogy a panaszost több órán keresztül tartja előállított státuszban, úgy, hogy az idő alatt meghallgatására, vagy vele szemben egyéb eljárási cselekmény lefolytatására, nem kerül sor.

Függetlenül attól, hogy az előállítás jogalapja egyébként megfelelő volt, indokolt nyomatékosan rámutatni arra, hogy mindazon esetekben, amikor az előállított meghallgatására, vagy vele szemben egyéb eljárási cselekmény lefolytatására nem kerül sor, az előállítás szükségessége is megkérdőjelezhető. Azt sem szabad szem elől téveszteni, hogy az előállítás előrehozott büntetés és ún. nevelő célzattal, vagy „ideiglenesen forgalomból történő kivonásként” sem alkalmazható. A Testület már több állásfoglalásában utalt, a rendőrség kötelessége feladatait olyan módon megszervezni, hogy az az alapjogok érvényesülését, szükségtelen korlátozásuk elkerülését megfelelően biztosítsa. Mindenképpen a rendőrség terhére esik, ha nem készül fel megfelelően az előállítottak befogadására, és ezért egyes intézkedés alá vont személyek előállítása a szükségesnél tovább tart.

Testület álláspontja szerint – a rendőri intézkedés illetve a kihallgatás elmulasztása tekintetében – sérült a panaszos Alkotmány 2. §-ából levezethető tisztességes eljáráshoz valamint az 55. §-ban biztosított személyes szabadsághoz való alkotmányos. A Testület véleménye szerint jelen esetben az alapjogsértés súlyos fokát érte el a rendőri intézkedés elmulasztása.

6) A panaszos kifogásolta, hogy nem közölték vele a rendőrök az intézkedés, a fogva tartás okát és erről a Gyorskocsi utcában sem tájékoztatták.

Az intézkedő rendőrök nyilatkozata szerint közölték a panaszossal mind az elfogás, mind az előállítás okát, azaz, hogy hivatalos személy elleni erőszak bűncselekmény elkövetése miatt került előállításra.

Figyelemmel a panaszos és a rendőrök ellentmondásos állításaira, a Testület álláspontja szerint alkotmányos alapjogsérelem a rendelkezésre álló adatok alapján e tekintetben nem állapítható meg.

7) A panaszos azt is sérelmezte, hogy a jogorvoslati lehetőségekre nem hívták fel a figyelmét, nem tájékoztatták.

A panaszos a fogva tartása során több iratot is aláírt, így „Nyilatkozat az elfogott, előállított, elővezetett személy részéről”, Nyilatkozat a Rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (9) bekezdésben meghatározott szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, illetőleg az írásos tájékoztatók átvételéről”, valamint „Igazolás” a fogva tartás idejéről. Ezen iratok tartalmazzák a jogorvoslati lehetőségeket, a jogvédő szervezetek nevét, elérhetőségeit, többek között a Testületét is.

A Testület részére megküldött, és a panaszos aláírásával ellátott, fent nevezett dokumentumokból arra lehet következtetni, hogy a panaszos tájékoztatása a panasztételi lehetőségekről megtörtént, alapjog korlátozására nem került sor.

8) A panaszos sérelmezte azt a tény is, hogy szabadon bocsátásakor kezébe adtak egy, a Budapesti Nyomozó Ügyészeti Kihallgatásra szóló idézést, és mindezt a rendőrök tették. Ha a hivatalos személyek elleni bűncselekmények ügyészi nyomozati hatáskörbe tartoznak, miért egy rendőr adja át panaszosnak az idézést.

A Testület e tekintetben, figyelemmel a kérdés büntetőeljárásai vonatkozásaira, hatáskörének hiányát állapította meg.

Az Rtv. 92. § -ának (1) bekezdése kimondja, hogy „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

IV.

A Testület a panasz kivizsgálása során több kérdésben is úgy látta, hogy az alkotmányos alapjogi jogsérelem nem állapítható meg, azonban panaszos fogva tartásának időtartamát és azt a tényt, hogy az alatt érdemi intézkedés nem történt súlyos alapjogi jogsérelem megállapításaként értékelte és az Rtv. 93/A § (6) bekezdésében foglaltak szerint megküldi az országos rendőr-főkapitányság vezetőjének.

Budapest, 2009. december 9.

Dr. Kaltenbach Jenő

elnök,
testületi tag

Dr. Juhász Imre

elnökhelyettes,
előadó testületi tag

Dr. Féja András

testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf

testületi tag